

Wszystkie strony książki

Joanna Grzelczyk

Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu

Cykl warsztatów „Wszystkie strony książki” zaprojektowany został na podstawie wizji zajęć idealnych, których brakowało mi na etapie edukacji szkolnej. Napisałam i złożyłam wniosek w programie *Partnerstwo dla książki*, zaprosiłam do współpracy znakomitych twórców, lokalne instytucje kultury i kameralne wrocławskie księgarnie. Zależało mi, żeby ofertę warsztatową skierować do „trudnego czytelnika”, czyli grupy młodzieży w wieku 15-18 lat. Nadrzędnym celem projektu była promocja i rozwijanie czytelnictwa wśród młodzieży, innowacyjne podejście do książki jako podstawowego medium literatury, kreatywną pracę warsztatową, a także pozytywne skojarzenie biblioteki publicznej z otwartą i przyjazną przestrzenią dla młodych.

Rozpoczynając spotkania od autorskich warsztatów prowadzonych przez twórców książek, komiksów i ilustracji, na kolejnych zajęciach uczestnicy poznawali różne procesy powstawania książek (w tym artystycznych) oraz pracę w drukarni typograficznej. Mieli okazję samodzielnie stworzyć książkę od podstaw, poznając tradycyjne i nowoczesne metody drukarskie oraz introligatorskie.

Uczestnicy odwiedzili także niezależne wrocławskie księgarnie, w których bezpośrednio usłyszeli i zobaczyli, jak wygląda współczesny rynek księgarsko-wydawniczy i prowadzenie stacjonarnej księgarni z wartościową literaturą.

Cykl warsztatów został tak skonstruowany, żeby rozbudzić w uczestnikach fascynację książką. Każda odsłona warsztatowa dotyczyła innego zagadnienia i dzięki temu nie było mowy o monotonii czy nudzie. Kolejne warsztaty wymagające pracy indywidualnej zakończyły zajęcia, na których wszyscy uczestnicy wykonali wspólnie jedną książkę artystyczną, tzw. tunel book, co stanowiło idealne zamknięcie projektu i pokazało drogę twórczą,

rozwój, zaangażowanie i swobodną atmosferę w kreatywnej grupie (śpiewy na całe gardło podczas pracy tylko to potwierdziły).

Istotnym elementem projektu było włączenie w działania lokalnych twórców, organizacji i instytucji. Uczestnicy warsztatów mieli okazję poznać wartościowe miejsca, w których zyskali pewność, że są przeznaczone nie tylko dla literackich snobów – i zaczęli sami tam chodzić! Młodzi czytelnicy ukończyli kompleksowy cykl warsztatów bogatsi o wiedzę merytoryczną i techniczną z zakresu kultury książki, ale również rozwinęli swoją kreatywność, wrażliwość, zdolność krytycznego, twórczego myślenia i wartościowania, szacunek do książki.

Urozmaicony i atrakcyjny charakter warsztatów, poparty doświadczeniem i kreatywnością prowadzących, był gwarancją zdobycia przez młodzież kompetencji daleko wykraczających poza naukę szkolną. Zrywając z konwencjonalnym schematem lekcji, projekt zainteresował szkolną młodzież kulturą książki i komiksu. Najlepszym dowodem na to jest uczestnictwo większości nastolatków w każdej odsłonie projektu (a podkreślić należy, że warsztaty odbywały się głównie w soboty i trwały po kilka godzin).

Z zajęć na zajęcia ta sama grupa uczestników czuła się coraz bardziej swobodnie i to przekładało się na systematyczny udział w cyklu, entuzjastyczne podejście do nowych działań, atmosferę warsztatów i jakość wykonywanych prac (o to chodziło!). Może więc warto robić projekty długofalowe dla wybranych grup młodzieży, żeby uczestnicy byli w stanie się rozkręcić?

Po skończonym projekcie zrobiłam ankietę ewaluacyjną. Uczestnikom szczególnie spodobały się zajęcia w księgarniach, czyli te najluźniejsze☺. Uczestnicy zapewniają też, że korzystają do tej pory z „Książek do zrobienia” (każdy dostał swój egzemplarz po jednym z warsztatów) – wszyscy opowiadali z entuzjazmem, że robią to niemal w każdej w wolnej chwili.

W ramach projektu powstał również ranking komiksów i książek dla dzieci, który widnieje na stronie MBP – to też ich wybór. Ja z kolei mogę wypożyczać książki nowym czytelnikom i śledzić na facebooku czysto koleżeńską zażyłość nieznaną wcześniej osób. A w jednej z księgarni, którą odwiedziliśmy podczas zajęć, zorganizowałam wystawę zebranych prac uczestników, co poszerzyło grono odbiorców projektu i dodatkowo podbudowało młodych twórców.

W ramach projektu zorganizowałam sześć warsztatów:

- introligatorski i projektowania książek prowadzony przez Martę Tomiak z Oficyny Peryferie;
- linorytniczy w Drukarni, prowadzony przez Macieja Zarańskiego, połączony z oprowadzaniem kuratorskim po muzeum typografii;
- ilustratorsko-komiksowy prowadzony przez wrocławskich artystów: Gosię Kulik i Tomka Żarneckiego;
- wizytę w trzech wrocławskich niezależnych księgarniach: Tajne Komplety, Księgarnia Hiszpańska, Cocofli (oprowadzanie przez gospodarzy, prezentacja wydawnictw, rozmowy);

- komiksowy i wokół książki „Książka do zrobienia” Oli Cieślak, prowadzony przeze mnie, czyli bibliotekarkę z kilkuletnim doświadczeniem w animowaniu zajęć dla młodzieży;
- wizytę w Galerii Tymczasem – zwiedzanie wystawy połączone z warsztatem plastycznym z ilustratorem Robertem Romanowiczem

oraz trzy wystawy powarsztatowe. Skorzystałam też z możliwości uzupełnienia zbiorów biblioteki o wartościowe książki z zakresu projektowania graficznego, ilustracji, typografii i wiedzy o komiksie. A współpracując z profesjonalistami, sama zdobyłam nowe kompetencje i doświadczenie.

